

www.krachtvanutrecht-initiatief.nl

Toekomstgericht bezuinigen en verschuiven

Jan Fransen

Hoe wordt Nederland beter voorbereid op de toekomst? 6 miljard bezuinigen?

Bezuinigingen mogen wat ons betreft niet ten koste gaan van het milieu en de zwakkeren in de samenleving. Ook niet ten koste van de kenniseconomie van Nederland, als dat staat voor goed (hoger) onderwijs, voor slimme en de circulaire economie bevorderende technische veranderingen.

De kunst is toekomstgericht te verschuiven en te bezuinigen; en vooral geen onbetaalde rekeningen te maken voor de toekomst. Zoals milieuschade die nog niet direct maar wel later tot ziekte- of opruimkosten leidt; of tot schade aan onze leefomgeving die ons land in de toekomst minder aantrekkelijk maakt voor vakantie in eigen land en voor toeristen van buiten. Grote delen van Nederland zijn nog mooi en rustig, maar dit staat op het spel.

Toekomstgericht bezuinigen is ook verschuiven in bedrijfssectoren en overheidsdiensten waarvan nu al duidelijk is dat ze zo wie zo over een aantal jaren plaats gaan vinden. Denk aan de veel te grote wegenbouw en utiliteitsbouwsector. En aan verschuiven van belasting op arbeid naar belasting op particuliere vermogens, op energie en op aan de Natuur onttrokken Waarde. De kernvraag is daarbij, wat Nederland in de toekomst in mindere mate nodig heeft, dan wel wat Nederland zich in de toekomst minder kan permitteren omdat de gouden tijden definitief voorbij zijn.

Zo is de huidige capaciteit van het wegennet definitief voldoende. Het heeft alleen nog goed onderhoud nodig. Zo kunnen we ons niet zoveel energieverslindende zaken meer veroorloven, zoals een gas slurpende tuinbouw en een grote olie slurpende verkeers- en luchtvaartsector die én financieel én wat betreft de klimaatemissies niet meer zijn vol te houden. Ook kunnen we ons geen miljarden kostende belasting-ontlopende regelingen voor de vermogenden en veelverdieners meer veroorloven, zoals hypotheekrenteaftrek voor huizen van meer dan een miljoen. Te denken valt ook aan steeds meer en steeds technisch geavanceerdere medische voorzieningen voor iedereen, die hoe dan ook selectiever beschikbaar moeten komen omdat het niet meer te betalen is. Met die verschuivingen kan beter maar niet langer worden gewacht; dan levert het de staat in 2014 al een forse bezuiniging en opbrengst.

Belangrijk is ook dat de belasting verschoven wordt naar hogere vermogens ipv naar de lagere inkomens; daardoor blijven de consumptieve bestedingen op peil, zodat het midden-

www.krachtvanutrecht-initiatief.nl

en kleinbedrijf werk houdt. Degenen die wel wat kunnen missen zullen bij een wat hogere belasting geen stuiver minder uitgeven in ons land.

Toekomstgericht omvat ook het aansluiten op een meer circulaire Europese economie. Het is tevens het ontzien van zaken die Nederland in de toekomst extra hard nodig heeft als gevolg van

- de geringere financiële ruimte,
- het opraken en duurder worden van olie en sommige grondstoffen,
- de noodzakelijke vermindering van energiegebruik en CO₂-emissies,
- de noodzakelijke maatregelen tegen overstromingen (klimaatverandering) en
- de noodzakelijke aanpassingen van onze infrastructuur en bouwgewoonten aan een zuiniger manier van leven.

Zo is de bouwcapaciteit van de sectoren railbouw en grondbouw voor de realisatie van een geolied regionaal en landelijk railnet en de bouw van veilige dijken en ruimte voor de rivier juist hard nodig. Zo is de woningbouwsector die gespecialiseerd is in sociale huur- en koopwoningen, vernieuwbouw en warmte-isolatie van woningen ook hard nodig om voor te sorteren op schaarsere tijden met dure energie.

Tegen deze achtergrond moeten de keuzes voor ombuiging en bezuiniging worden gemaakt.

Wat voor de economie- en onze toekomst niet verstandig is

1a. Niet de BTW nog verder omhoog.

1b. Niet de vennootschapsbelasting omhoog

1c. Niet het belastingtarief voor hoge inkomens verhogen.

1d. Niet de OV-jaarkaart voor studenten eenvoudig afschaffen.

2a. Niet de sociale regelingen verder uithollen (Sociaal akkoord verdient respect);

2b. Niet de zorg en verpleegsector nog verder uitkleden.

2c. Niet het eigen risico voor medische kosten omhoog.

2d. Niet het verzekeringspakket voor gewone ziektekosten nog verder uitkleden.

2e. Niet gaan betalen voor huisartsbezoek of verloskundige.

3a. Niet de budgetten voor gemeenten nog verder uitkleden;

3b. Niet de parkeertarieven in het centrum van de grote steden nog verder omhoog;

3c. Niet de budgetten voor natuur en cultuur nog verder uitkleden;

3d. Niet de gevallen gaten in de vorige bezuinigingsronde via kaasschaafmethodes invullen.

www.krachtvan utrecht-initiatief.nl

Wat voor de economie, en onze toekomst wel verstandig is

1a. Gedifferentieerd BTW-tarief. Naarmate de energie- en grondstoffencomponent hoger is meer BTW. Reparatiebedrijven, kleine winkels en investeringen in zon- en windstroom onderbrengen in het lage BTW-tarief.

1b. Studenten een dubbelkortingskaart geven: buiten de spits voor een kwart van de prijs met het OV - en in de spits voor de helft; dat is voor hen nog net betaalbaar en technisch kan het eenvoudig.

1c. De hypotheekrenteaf trek drastisch hervormen tot wat iedereen eigenlijk wel weet dat nodig is. En waar de zombie-markt op wacht. Beperken dus tot waar de hypotheekrenteaf trek voor bedoeld was, nl. het stimuleren van het eigen woningbezit door starters in staat te stellen om een huis te kopen. Dus nu door de zure appel heen bijten en daarmee eindelijk zekerheid geven aan de huizenmarkt: de af trek ook voor de bestaande hypotheeken nu beperken. Bijvoorbeeld de belastingaf trek van de betaalde rente maximaal 35% van maximaal 10.000 euro per jaar (zo'n 2 ton hypotheek). Opbrengst voor de Staat volgend jaar al enige miljarden euro's extra.

1d. Geen verlaging maar verhoging van de vermogensbelasting (dit stimuleert juist om met dood geld iets te gaan doen; het geeft geen vertraging aan de economie en pakt een beetje terug van exorbitante bonussen en salarissen. Aanzienlijke opbrengst.

1e. Striktere grens aan belastingvrij schenken (bv. max. 25.000 euro over tien jaar). Opbrengst voor de Staat honderden miljoenen.

1f. Hogere belasting op dividenden en waarde stijging aandelen. In 2014 een bescheiden start.

2a. Iedereen gaat voortaan 10% van de medische kosten zelf betalen met een regeling voor bijvoorbeeld mensen met een chronische aandoening of speciale indicatie. Het is essentieel dat iedereen het hele jaar door gestimuleerd wordt onnodig medisch handelen te voorkomen. Iedereen moet elke medische rekening ook expliciet goedkeuren ter controle en voor het kostenbewustzijn. Aanzienlijke bezuiniging.

3a. Geen investeringen meer in aanleg en verbreding van wegen want de verkeerstromen gaat afnemen. Files ontstaan tegenwoordig alleen nog door ongevallen, wegwerkzaamheden en speciale verkeerstrekkers. En stagnatie bij de ingang van steden. Zware files ontstaan niet meer door te weinig wegcapaciteit. Er is een trendbreuk. Jongeren denken anders over het eigen autobezit en veel mensen hebben het geld niet meer over voor een eigen auto en veel km's per jaar.

De nodige peperdure wegprojecten kunnen dus achterwege blijven. De meeste spoedwetprojecten wel afmaken, maar getemporiseerd. Bezuiniging 500 miljoen euro per jaar.

3b. Kilometerheffing invoeren in de stedelijke regio's, zoals in Stockholm; op basis van nummerplaatherkenning of een simpel kastje. Er kan in de steden niets meer bij. Opbrengst 500 miljoen á 1 miljard per jaar.

3c. Voor vrachtverkeer op het hele wegennet een kilometerprijs conform de Duitse MAUT. Opbrengst bijna 1 miljard.

www.krachtvan utrecht-initiatief.nl

3d. De dieselaccijns in stappen verhogen (in 2014 + 5ct; streven naar niveau benzineaccijns); Opbrengst voor de Staat 300 miljoen.

3e. Afbouwen onbelaste reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer met de prive-auto; lager tarief per km en alleen voor afstanden tot 20 km. Opbrengst 0,5 - 1 miljard euro.

3f. Ongedaan maken van de BPM-inkomstenverlaging van enkele jaren geleden door hogere tarieven, behalve voor auto's met lagere emissie dan 100 g CO₂/km. Opbrengst 0,5 mld euro.

3g. Het vliegverkeer gaat met ingang van 2014 voor het eerst belasting betalen: dezelfde vliegtax als in Duitsland. Opbrengst voor de Staat minimaal 400 miljoen per jaar.

3h. Het vliegverkeer gaat voor het eerst een beetje accijns op brandstof betalen, voorlopig alleen op binnen-Europese vluchten en alleen voor de brandstof die bij de start en tijdens het uitklimmen tot 10 km hoogte wordt verstoekt; in 2014 20 ct per liter. Opbrengst voor de staat in 2014 100 miljoen euro.

3i. Ook gaat het vliegverkeer voor het eerst een beetje BTW betalen, voorlopig alleen voor de binnen-Europese vliegtrips en in de vorm van een laag forfaitair bedrag van 21 euro (21% van 100 euro) per passagier. Opbrengst enige honderden miljoenen euro.

3j. De gemotoriseerde pleziervaartuigen groter dan 7 meter of met een hogere topsnelheid dan 8 km/uur – ook buitenboordmotoren – gaan betalen voor het onderhoud van kanalen en watergangen door een vaartuigenbelasting.

3k. De kolenbelasting gaat omhoog naar omgerekend €20,- á €40,- per ton CO₂, zodat die een regulerend effect heeft en de sterk gedaalde prijs van kolen wordt teniet gedaan. De grootste winst is dat gascentrales en windmolens dan weer kunnen concurreren met kolencentrales (20 euro per ton CO₂ is 60 euro per ton kolen: 1,8 ct per kWh). Dit is een voor de overheid zeer aantrekkelijke optie, want met een dubbel effect. Opbrengst voor de staat 400 miljoen. Bovendien kunnen subsidies op investeringen in zonnepanelen en wind lager uitvallen.

3l. De energiebelasting op gas en elektriciteit gaat 20% omhoog; ook de grootverbruikers gaan (bescheiden) meebetalen.

3m. Er wordt een gebruiksbelasting per m² verhard oppervlak ingevoerd (van bebouwd oppervlak tot wegen en parkeervelden). In 2014 2 euro per m² verhard oppervlak.

Opbrengst in 2014 200 miljoen euro.

<p>Wie voelt zich aangesproken op bovengenoemde voorstellen? Wie heeft suggesties hoe deze aanpak te laten aansluiten op vergelijkbare initiatieven? Welke vervolgstappen kunnen we in dit verband gezamenlijk nemen?</p>

Reageer via info@krachtvan utrecht-initiatief.nl

o.v.v. Toekomstnotitie Jan Fransen Bezuinigen en verschuiven

Jan Fransen 13 juli '13

www.krachtvan utrecht-initiatief.nl